

Artea

Ipar Korearen historia, propagandaz eta artez

Etengabekoak izan dira Ipar eta Hego Korearen artean nor bere sistema Koreako penintsula osoan gailentzeko ahaleginak. Ideologiak eta Gerra Hotzak tindatutako borroka horretan, propagandak berebiziko garrantzia izan du. Horren isla da ekainaren 29ra arte Bilboko Alondegian ikus daitekeen *Ipar Korea: Historiaren zama* erakusketa, herrialdeko afixez eta beste hainbat materialez osatua.

ALVARO HILARIO PÉREZ DE SAN ROMÁN

MENDEETAN hamaika inbasio pairatu zituen arren, politika eta lurralde batasunaren eredu izan zen K.a. VII. mendean Yi dinastiak sortutako Koreako erresuma. II. Mundu Gerra amaitutakoan, korearrek Japoniaren uztarritik beren burua libre zekusatela, Sobietar Errepublikako Sozialisten Batasunak (SESb) eta Amerikako Estatu Batuek (AEB) inbaditu zuten herrialdea. Aurrerago, potentzia garaile biek 38. paraleloaren gainean ezarritako bereizketa (1948) berretsiko zuen Koreako gerrak (1950-1953). Eta behin hori bukatutakoan, Gerra Hotza hasi zen. Alde bakoitzak bere independentzia aldarrikatu zuen, nor bere estatua. Eta 38. paraleloa munduko mugarik militarizatuena bihurtu zen. Hegoaldean, Koreako Errepublikako komunismoaren kontrako ideologia militarreko diktadurak gidatuko zuen. Dena dela, urteak pasa ahala, diktadurak demokraziari eman zion bidea. Horri esker, eta AEBek lagunduta, hazkunde ekonomiko handia izan zuen, erdi mailako klase indartsua sortuz. Horixe da iparraren kontrako bermerik onena. Iparraldean ordea, Sobietar Batasunak eta Txinak bultzatutako estatua eratu zen: Koreako Herri Errepublika Demokratikoa. 40 urtez Kim Il-sung izan zen mandataria eta Kim Jong-il semeak ordezkatu zuen 1994an.

***Ipar Korea: Historiaren zama* erakusketa**

1948tik alde biek jardun dute elkarren kontra, bakoitzak bere sistema ezarri nahian; bakoitzak historiari buruzko bere ikuspegia penintsula osora zabaltzen saiatu da. Ezinbestekoa

**Errealismo sozialista, 1917ko
Sobietar Iraultzak sortu
zuenaren antzekoa, nagusi da
afixetan**

zen agitprop estrategia leninistaren erabilpena, hau da, iritziz publikoan eragina izatea artea baliatuz. Rafael Buenoren aburuz –bera da Alondegian ikusgai dugun erakusketa antolatu duen Casa Asiako Politika eta Gizarte alorreko zuzendaria–, “Koreako kartelak mezu bat helarazteko modurik zuzen, eraginkor eta biziena dira; telebista edo irratia baino askoz ere gehiago”.

165 kartekek eta 28 margok osatzen dute erakusketa. Haiekin batera, Ipar Korearen bizimoduaren hainbat aspekturen inguruko dokumentalak eta *Ipar Koreako ipuinak* zinema-zikloa ere aurkituko ditugu. “Aberriaren Liderra eta Aita”, Pyongyang hiriburua, arkitektura, emakumezkoen futbola eta gimnasia bestelako ikuskizun artistikoekin uztartzen duen Arirang jaialdia dira, besteak beste, filmek azaltzen dituzten gaiak. Erakusketak Koreako Herri Errepublika Demokratikoaren bilakaera islatu nahi du, 1948tik XX. mendearen amaiera arte.

Bi dira materialen jatorriak: afixak Ou Nang bildumagile txinatarrek urteetan Pyongyangera egindako bidaietan osatu zuen funtsetik datoz eta 50 urteko tartea jasotzen dute; margoak berriz, Koreako Herri Errepublikaren Atzerriko Kultura Harremanetarako Batzordeak utziak dira. Kartelen estetikari segitzen diote, kartelen beraien sortze prozesua –margo batetik mila alditan inprimatua izango den afixeraino– erakusteko asmoz.

Errealismo sozialista, 1917ko Sobietar Iraultzak sortu zuenaren antzekoa, nagusi da afixetan. Hala ere, badira hainbat osagai afixa

Militarrak, beharginak eta ikasleak dira Alondegian ikus daitezkeen Ipar Koreako afixetako protagonistak.

korearrak bereizten dituztenak: hala nola, Koreako pintura tradizionala (choshonhwa), kaligrafia eta tinta. Lehen esan dugun lez, kartel guztiek propaganda dute helburu, Ipar Korearen erregimenaren aurrerakuntza, ahal-egin kolektiboak (produktibitatea, kirola...), aberriaren balioak eta herrialdearen garapen

ekonomikoa ezagutarazi nahi dituzte. Elkarren antza dute guztiek: erdian, ikusleari begira, gizakia dugu —emakumea zein gizona—, gertuko plano batean. Militarrak, beharginak eta ikasleak dira denak, ortodoxia leninistak agintzen duen lez. Atzealdean, iragarri nahi duten lorpena. Leloak eta datak osatzen dute kartela. 50 urteko tartean eginak badira ere, ez dago bakoitzaren urtea salatzen duen estilo aldaketarik. Kartelek informazioa baino ez dute ematen; iruzkin bakarreko irudiak dira. Jendearentzat interesgarriak, bitxiak izan daitezkeen materialak erakutsi ez ezik, Casa Asiaren ekimenak artxibo sendoa eratu nahi du, espezializatua ez den ikusle-riak ere eskura izan ditzan arruntak ez diren material hauek.

Jutxea: buruaskitasuna

Ipar Koreakoa munduko estatu komunista-rik itxiena da. Jutxea du oinarri ideologiko. Kim Il Sungenek honela definitu zuen: “Jutxeak esan nahi du iraultzaren zein ondorengo eraikuntzaren jabe bakarra jendea dela”. Rafael Buenok honela azaldu digu Jutxearen mamia: “Kredo berri hori ‘burujabetza’ gisa itzul genezake besterik gabe. Izan ere, bultzatzen zen politikak herrialdeko bizitza politiko, ekonomiko eta sozialaren erdigunean kokatzen zuen, baita Ipar Koreako herritar bakoitzaren bihotzean ere. Fun-tsean, autonomia eta buruaskitasuna oinarri dituen marxismo-leninismoaren aplikazio hau 1955etik ezartzen da, politikan, ekonomin, defentsa nazionalcan eta kanpo-politikan burujabetasuna lortzeko gida ofizial modura. 25 milioi pertsona baino gehiagoren patua gidatu eta nortasuna zaintzen du, munduan beste estatu komunistetan egiten ez den bezala”. ■

argia.com Ipar Korearen egoeraz eta egituraketa politikoaz artikulu mamitsua idatzi zuen Iker Blasek ARGIAren 2.160. zenbakian.

Descenso de Cañones/Espeleología Arroila Jaitsierak/Espeleología
 Puenting/Escalada/Raquetas de nieve Zubi saltoa/Eskalada/Elur erraketak
 Cursos técnicos/Viajes de aventura Ikastaro teknikoak/Aventura bidaiak
 y mucho mas... eta askoz gehiago...

www.inguruabentura.com
info@inguruabentura.com

Tel: 635 748 948